

יפה וינר

“והים לא יחדל מלנהום” תחת מכחולה של יפה וינר

הים בציוריה של יפה וינר שועט, קוצף, בועט, ואף אל חופו. מבט מהיר אל הציורים מצליח לגרום לצופה לחוש כאילו הוא עצמו נישא על גבי הגל הממהר להגיע אל החוף, ואני אף הייתי אומרת לעגוב עליו.

בציוריה של וינר אני מזהה מעין מעשה אהבה בין הים לחוף. הים עט בגליו הקוצפים אל שפתו, עוטף ומלטף את החוף אשר נראה כאילו חיכה לרגעי מפגש מרתק זה. נקודות המפגש בין המים לחול הם, לדעתי, המוקד, סוג של נקודת מגוז פיזית ורעיונית. מסע הגלים מצד אחד כל הדרך מהאופק, מרחבי החוף מצד שני נמתחים כדי להגיע לאותה נקודת מפגש מרתקת אשר שמחתה נכרת בתנועת הצבע.

וינר מתבוננת בטבע, הפעם באחד מענקי הטבע - הים. כמנהג הציירים האימפרסיוניסטיים אשר עמם היא מתכתבת בדרכה, היא עוקבת אחר שעות האור, החל משעות בוקר וזריחה בהירה ועד לשעות ערב. מתבוננת בתופעות טבע, זריחה, שקיעה, אור, גאות ושפל ואלה מהווים לה סוג של מורה דרך המכוון את רגעי ההתבוננות. וכמנהג האקספרסיוניסטים, וינר אינה מנסה להגיש לצופה אמת צילומית, או תיאור מדויק כסוג של ייצוג המציאות. וינר מתבוננת במציאות על נתוניה כפוטנציאל, רואה במציאות מקור השראה ומציגה בציוריה את הפרשנות האישית שלה. משיכות מכחול עזות, מרקמים, בחירות צבעוניות, מבנה, צבעים עזים - כל אלה הם החלטות שלה כיוצרת, ובאמצעותן היא מספרת את הסיפור האישי שלה - מהו ים בשבילה, מיהו הים שלה.

הבחירה של וינר בים כנושא לציור כאחד מציורי הטבע שבהם היא עוסקת, זו אמירה. הים כמושא להתבוננות פנימית וחיצונית. נוף חיצוני אשר משמש פלטפורמה להתבוננות ולתיאור נוף פנימי במודע ושלא במודע. על פי יונג מים מסמלים רגשות ומעמקי הנפש. הם נחשבים ליסוד נקבי ומקושרים אל האם הגדולה אל הלידה ואל הרחם האוניברסלי. מעצם טבעם הם אחד הסמלים הנפוצים ביותר לרובד הרגשי של האדם. כמו המים, גם הרגשות מצויים בתהליך מתמיד של שינוי. וינר בוחרת בים, מבטאת את עצמתו ומצביעה דרכו ובאמצעותו על תנועה רגשית

פנימית.

הבחירה בים כנושא לציור נושאת עמה באותו זמן גם סמלים צבעוניים אשר גם הם טעוני משמעות. הכחול - כחול השמים או כחול המים מבטאים אמירה נוספת אשר גם היא יושבת על קו התפר המחבר בין מודע ללא מודע. בעולם הסמלים, הכחול נחשב לצבע המדיטציה, ההתבוננות וההתפתחות הרוחנית, וכמי שמגיע לכאן דרך תמונת המים והשמיים הוא מבטא את המעמקים, צבע היסוד הנקבי של המים.

מכאן אנו למדים שגם כאשר אמן בוחר מציאות חיצונית כלשהי, זוהי מטאפורה ופלטפורמה לספר משהו על עצמו ומתוך עצמו. האמן מתבונן באותה מציאות, הופך והופך בה ואחר כך מציג בפני הצופה כמו שגם בפני עצמו פרשנות ובכך מרחיב את המציאות הקיימת. המפגשים הצבעוניים בין הצבעים המשלימים - כתום וכחול הם חלק משרעת הניגודים בין ים ויבשה, בין מרקמים, בין תנועה לרגיעה, בין שקט לסערה, בין אור וצל, בהירות וכהות, צבעים חמים וקרים, אלה ניגודים שיוצרים מתח ועניין ומציגים את המפגש החד משמעי הזה בין ים ליבשה כמפגש עוצמתי - עצמת הטבע כעצמת רוחה של הציירת שבחרה להציג זאת כך.

אסכם בדברים שבהם פתחתי. חופים, אני אומרת ברוח המשורר, הם לפעמים געגועים לים. בסדרת ציורים אלה, קלטתי בעיקר את הגעגוע של הגל אל החוף, או של החוף אל גלו ההולך ובא. מצאתי שהאופן שבו הגל מתלבש על החוף הוא מעשה אהבה כמעט ארוטי שבו הגל נמרח על החוף לאחר מסע געגועים, מלטף ומתלפף, והשניים קצה החוף וקצה הגל המתפרק והמתרפק עוצרים את השמיים את הים ואת מרחבי החול. ציור שיש בו סערת רגשות עם שקט, מרחבים ונקודת מפגש, תנועה ורוגע, וחוף שמחכה תמיד ש"הים לא יחדל מלנהום".

ד"ר נורית צדרכונים

